

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Світлана СМОЛЕНСЬКА

"30"серпня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Микола ВОЛОШИН

Протокол засідання кафедри
гідротехнічного будівництва, водної та
електричної інженерії ХДАЕУ
від «30» серпня 2024 року №_1_

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності,** **ціноутворення у проектуванні та будівництві»**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма – «Архітектура та містобудування»

Спеціальність – 191 Архітектура та містобудування

Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Кропивницький – 2024

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Гідротехнічного будівництва, водної та електричної інженерії
Викладач	Ліна ГАСЕНКО, кандидат технічних наук, доцент кафедри будівництва, архітектури та дизайну наукові інтереси: перспективи розвитку населених пунктів та житлових будівель
Контактна інформація	Гасенко Ліна Володимирівна: моб. тел. +38095-66-32-146; e-mail: linahasenko@gmail.com
Графік консультацій	Середа, п'ятниця, 15:00-16:00 або за призначеним часом
Програма дисципліни	ЗМІСТОВА ЧАСТИНА І Ціноутворення у проектуванні та будівництві Тема 1. Система ціноутворення в будівництві Нормативні документи, що визначають правила складання кошторисної документації. Види будівництва. Етапи будівництва. Склад кошторисної вартості будівництва. Стадії визначення вартості будівництва. Стадії проектування. Види і склад кошторисної документації. Тема 2. Кошторисна нормативна база Система ціноутворення в Україні. Види кошторисних норм України. Класифікація кошторисних норм України. Зміст збірників кошторисних норм Тема 3. Складання локальних кошторисів на будівельні роботи Склад вартості локального кошторису. Заробітна плата робітників у прямих витратах. Вартість експлуатації машин та механізмів. Вартість матеріалів, виробів та конструкцій у прямих витратах. Врахування впливу умов для виконання робіт. Особливості застосування кошторисних норм. Визначення вартості демонтажу. Визначення вартості монтажних робіт устаткування. Загальновиробничі витрати. Тема 4. Правила розрахунку об'єктних кошторисів і зведених кошторисних розрахунків Форма об'єктного кошторису. Загальні правила складання зведеного кошторисного розрахунку. Глави ЗКР. Визначення розміру загальної трудомісткості. Склад інших витрат ЗКР. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА ІІ Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності Тема 5. Формування договірних цін на будівельну продукцію Загальні положення про договірну ціну. Види договірних цін. Визначення розміру прямих витрат у складі ДЦ. Перевезення матеріалів власним транспортним підрядником. Визначення загальновиробничих витрат на стадії договірної ціни. Визначення розміру адміністративних витрат на стадії договірної ціни. Кошти на зведення тимчасових будівель та споруд у складі договірної ціни. Кошти на виконання будівельних робіт у зимовий період у ДЦ. Кошти на виконання будівельних робіт у літній період у ДЦ. Витрати на відрядження у ДЦ. Інші додаткові витрати у ДЦ. Витрати за підсумком глав 1-12 у ДЦ. Додаткові витрати, що не

	враховуються у ДЦ. Договірна ціна з використанням укрупнених показників вартості робіт. Особливості визначення розміру відрахувань за послуги генпідряду під час укладання субпідрядних договорів. Тема 6. Формування актів виконаних робіт Особливості взаєморозрахунків за виконані роботи. Уточнення розміру прямих витрат на стадії взаєморозрахунків. Кошторисна та фактична заробітна плата. Коригування розряду складності робіт. Коригування нормативного часу роботи будівельних машин. Уточнення розміру загальновиробничих витрат на стадії взаєморозрахунків. Уточнення розміру додаткових витрат на стадії взаєморозрахунків.
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Навчальна дисципліна «Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві» вивчається здобувачами вищої освіти за освітньою програмою першого бакалаврського рівня спеціальності 191 Архітектура та містобудування на 4 курсі у 7 семестрі. Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві – це наука про методику ціноутворення, управління ресурсами, термінами та якістю проєктів. Дисципліна «Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві» має велике значення у підготовці інженерів. Вона є фундаментом для вивчення дисциплін «Архітектурне проектування» і «Технології будівництва», а також для проходження переддипломної практики і виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.
Інформаційний пакет дисципліни	Методичні вказівки з дисципліни «Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві»

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Надання студентам знань та навичок з управління проєктами в архітектурі та містобудуванні, а також розуміння процесу ціноутворення в проєктних та будівельних роботах.
Завдання вивчення дисципліни	Сформувати вміння ефективно планувати, організовувати, контролювати та координувати архітектурні та будівельні проєкти, враховуючи фінансові аспекти та ризики.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності

	громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові)	СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд, створення безбар'єрного архітектурно-містобудівного середовища. СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК10. Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проєктування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проєктів. СК11. Здатність до ефективної роботи в колективі, а також до співпраці з клієнтами, постачальниками, іншими партнерами та громадськістю при розробленні, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проєктів. СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності енергоефективності, інклюзивності. СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач. СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.
Програмні результати навчання (РН)	
ПРН	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності. ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проєктування. ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень. ПР07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проєктування. ПР09. Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проєктування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів. ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів.

	ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів. ПР15. Забезпечувати дотримання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності в архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури. ПР17. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проектуванні архітектурних об'єктів.
--	--

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024/2025
Семестр	7-й
Курс	4-й
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (ОК28)
Пререквізити	Знання з дисципліни забезпечуються наступними навчальними дисциплінами спеціальності: «Інженерні системи та обладнання будівлі», «Інженерний благоустрій територій»
Постреквізити	Знання з основних розділів дисципліни забезпечують подальше вивчення дисциплін «Архітектурне проектування» і «Технології будівництва».

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3,0/90 годин
Лекції	18 годин
Практичні / Семінарські	26 годин
Лабораторні	
Самостійна робота	46 годин
Форма підсумкового контролю	екзамен

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Програмне забезпечення: Word; Excel; PowerPoint; Zoom; Google Meet; AutoCAD
Обладнання	Електронний варіант лекцій. Тестові завдання (електронний варіант)

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового видів
-----------------	--

	контролю. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку університету, відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних поведінкових норм. Для забезпечення необхідної якості знань здобувачі вищої освіти мають регулярно готуватись до занять, працювати з навчальною літературою, з мережевими ресурсами тощо.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 % від оцінки).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять здійснюється шляхом виконання завдань з пропущеної теми. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичного заняття. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять, для виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій, методичні вказівки та рекомендовану літературу. Тематика завдань, методичні вказівки та індивідуальні завдання визначаються кафедрою на підставі існуючих і власних розробок.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лек	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина І. Ціноутворення у проектуванні та будівництві							
1	Лекція 1	Система ціноутворення в будівництві	2				
	Лекція 2	Кошторисна нормативна база	2				
	Самостійна робота	Види і склад кошторисної документації				8	
2-3	Практичне заняття 1	Розрахунок прямих затрат			2		6
	Практичне заняття 2	Розрахунок кошторисної вартості			4		9
	Самостійна робота	Зміст збірників кошторисних норм				8	
	Лекція 3	Складання локальних кошторисів на будівельні роботи	4				

5	Практичне заняття 3	Розрахунок вартості експлуатації будівельних машин.			4		9
	Самостійна робота	Визначення вартості демонтажу. Визначення вартості монтажних робіт устаткування				8	
5-6	Лекція 4	Правила розрахунку об'єктних кошторисів і зведених кошторисних розрахунків	2				
	Практичне заняття 4	Визначення розміру загальновиробничих витрат			4		9
	Самостійна робота	Склад інших витрат зведених кошторисних розрахунків				8	
	ПК ЗЧ 1		10		14	32	33
Змістова частина II. Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності							
7	Лекція 5	Формування договірних цін на будівельну продукцію	4				
	Практичне заняття 5	Розрахувати додаткових витрат на зимове і літнє подорожчання			4		9
	Самостійна робота	Особливості визначення розміру відрахувань за послуги генпідряду під час укладання субпідрядних договорів.				7	
8-9	Лекція 6	Формування актів виконаних робіт	4				
	Практичне заняття 6	Розрахунок розміру адміністративних витрат			4		9
	Практичне заняття 7	Розрахунок розміру кошторисного прибутку			4		9
	Самостійна робота	Уточнення розміру додаткових витрат на стадії взаєморозрахунків.				7	
	ПК ЗЧ 1		10		12	14	27
	Разом:		18		26	46	60
	Екзамен		-	-	-	-	40

9. Форми і методи навчання

Лекції	Під час лекційних занять викладається основний матеріал дисципліни «Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві». Використовуються словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів). Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту. Наочні методи навчання, ілюстрування. Рівень засвоєння матеріалу студент контролює самостійно шляхом відповідей на запитання для самоперевірки.
Практичні /Семінарські	Словесні методи: пояснення, навчальна дискусія. Практичні методи: вправи, розрахунки. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

	На практичних заняттях розв'язуються практичні задачі. Рівень засвоєння матеріалу контролюється написанням самостійних робіт і за допомогою проведення тестових контролів.
Лабораторні	Лабораторні роботи навчальним планом не передбачені
Самостійна робота	Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: контрольна робота. Для самостійного опрацювання лекційного матеріалу здобувачі вищої освіти використовують, крім підручників, навчально-методичну літературу, створену на кафедрі.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи навчання як свідомі систематичні й послідовні дії, що ведуть до досягнення поставленої мети з вивчення і засвоєння дисципліни «Менеджмент архітектурної та містобудівної діяльності, ціноутворення у проектуванні та будівництві» включають проведення: лекцій з застосування мультимедійного забезпечення. Здобувачі вищої освіти мають доступ до електронного варіанту лекцій та за необхідності використовувати їх під час підготовки до практичних занять, підсумкового контролю знань; практичних занять з використанням сучасних методик, діалогів і бесід з практичних питань; самостійної роботи з рекомендованими підручниками в читальному залі університету, спеціальним довідковим і інформаційним матеріалом кафедри; індивідуальної роботи зі здобувачами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи. Методи, які використовуються при вивченні дисципліни, поділяються на: а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, практичні роботи); б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, кейсові ситуації). Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів змістової частини. Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю знань під час навчальних занять визначається викладачем і на кожний навчальний рік затверджується на засіданні кафедри. Основною формою поточного контролю є усне опитування здобувачів кожної теми змістової частини та перевірка індивідуальних завдань. Навчальна програмна з дисципліни передбачає регулярне проведення обов'язкових контрольних заходів, успішне виконання яких в відведений час має дати семестрову рейтингову оцінку. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача протягом семестру; б) способом тестового контролю виконання окремих тем змістових частин. Постійність роботи здобувачів вищої освіти у семестрі досягається шляхом проведення самостійних, контрольних робіт, тестових завдань.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Оцінювання знань здобувачів на основі підсумкового контролю відбувається способом контролю виконання контрольні роботи за змістовими частинами.	

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю у 7 семестрі є іспит. Здобувач вищої освіти допускається до складання іспиту, якщо він виконав практичні роботи за змістовими частинами на позитивні оцінки. Екзамен складається з двох частин: теоретичної – у формі тестування і практичної з розв’язанням задач. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни (форма контролю – екзамен)

	Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)							Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина I					Змістова частина II				
T1	T2	T3	T4	ПК ЗЧ I	T6	T7	ПК ЗЧ II		
-	Max 15	Max 9	Max 9	33	Max 9	Max 18	Max 27	Max 40	Max 100

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням курсу)	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12.Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1. Шилов Е. Й., Гойко А. Ф., Ізмайлова Е. В., Грищенко О. С. Складання кошторисної документації за допомогою укрупнених показників: навчальний посібник. К. : КНУБА, 2001. 127 с. 2. Рогожин П. С., Гойко А. Ф. Економіка будівельних організацій. К. : Видавничий дім «Скарби», 2001. 448 с. 3. Лялюк О. Г. Економіка будівництва: лабораторний практикум. Вінниця : ВНТУ, 2004. 68 с. 4. . Лялюк О. Г., Несен Л. М. Складання кошторисної документації та первинних облікових документів. Вінниця: ВНТУ, 2001. 86 с. 5. Лялюк О. Г., Бабур Л. Г. Ціни і ціноутворення. Вінниця : ВНТУ, 2004. 119 с.
Додаткова	1. КНУ. Настанова з визначення вартості будівництва. – [Чинний від 2021-11-01]. 2. Зміна №1 до Настанови з визначення вартості будівництва, затверджена Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 30.04.2022 № 67. 3. Зміна №1 до Настанови з визначення вартості будівництва, затверджена Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 01.12.2022 № 244. 4. Склад та зміст проектної документації на будівництво : ДБН А.2.2-3:2014. [Чинний від 2014-10-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2014. 26 с.
Інформаційні ресурси	Міністерство освіти і науки України: https://mon.gov.ua/ua Міністерство інфраструктури України: https://mtu.gov.ua/ Підручники для студентів он-лайн: http://stud.com.ua/ Он-лайн бібліотека підручників: http://studentam.net.ua/ Он-лайн-бібліотека освітньої та наукової літератури: http://eduknigi.com/index.php Електронна бібліотека info-library: http://www.info-library.com.ua/ On-line Бібліотека: http://readbookz.com/